

Mestská časť Bratislava – Lamač

Materiál na rokovanie
Miestneho zastupiteľstva
m. č. Bratislava - Lamač
dňa 20.06.2013

13)

Návrh na poskytnutie účelových finančných dotácií oprávneným subjektom v zmysle VZN č. 1/2005, VZN č. 2/2007 a VZN č.3/2008 v I. polroku 2013

Predkladá:

Ing. Peter Šramko
starosta

Materiál obsahuje:

1. návrh na uznesenie
2. dôvodová správa
3. stanoviská komisií
4. prehľad prenájmu priestorov klubmi a OZ
5. popis akcie Bitka pri Lamači–OZ BS-13/Stoh

Zodpovedný:

Ing. Pavol Baxa
prednosta

Spracovala:

Bc. Michaela Kövári Mrázová
Vedúca OŠKaS

Mária Šimončičová
samostatný odborný referent

Bratislava, jún 2013

1.
Návrh na uznesenie
miestneho zastupiteľstva č. /2013/VI
mestskej časti Bratislava - Lamač
zo dňa 20.06.2013

k návrhu na poskytnutie účelových finančných dotácií oprávneným subjektom v zmysle
VZN č. 1/2005, VZN č. 2/2007 a VZN č.3/2008 na 1.polrok 2013

Miestne zastupiteľstvo mestskej časti Bratislava – Lamač

A. schvaľuje

pridelenie účelových finančných dotácií oprávneným subjektom v zmysle VZN č. 1/2005,
VZN č. 2/2007 a VZN č.3/2008 na 1.polrok 2013

- s pripomienkami
- bez pripomienok

Športové kluby:

- TJ Spoje Bratislava – bedmintonový oddiel
- Futbalový klub Lamač
- Curling o.z
- Športový klub ARGO
- ŠK Goju Kai Karate Bratislava

Sociálne:

- Domov seniorov Lamač
- Bratislavský spolok nepočujúcich 1930
- Klub Venuša pri Lige proti rakovine
- DEPAUL Slovensko. n.o.
- MO JDS Slovensko
- Zväz protifašistických bojovníkov ZO 23
- MC Obláčik
- OZ Vagus

Kultúra:

- OZ Dúha. Carigo
- Cultus Slavica
- OZ BS-13/Stoh

2. Dôvodová správa:

Základom pre posudzovanie žiadostí o dotácie je VZN MČ Ba - Lamač č. 1/2005, VZN č. 2/2007 a VZN č.3/2008 o poskytovaní dotácií. Vyššie uvedené subjekty požiadali Miestny úrad o pridelenie dotácií, vo výške uvedenej v žiadostiach. V predmetnom VZN v § 3 ods. 1 sa uvádza, že podané žiadosti budú prejednávané v jednotlivých orgánoch MČ spravidla 2x ročne, a to k 31. máju a k 31. októbru príslušného roka, čo nevyklučuje prerokovanie v odôvodnených prípadoch aj po uvedených termínoch.

Žiadosť o dotáciu predložilo 16 klubov a OZ. Všetky spĺňajú podmienky stanovené príslušným VZN.

TJ Spojie Bratislava – bedmintonový oddiel Lamač – od roku 1977 nepretržite vedú bedmintonovú prípravu mládeže v Lamači. Za 36 rokov dosiahli: stovky detí z Lamača sa naučilo základom bedmintonu, desiatky detí sa začalo venovať súťažnému bedmintonu. . V roku 2012 sa štyria žiaci zo ZŠ Malokarpatské nám prebojovali na majstrovstvá SR, kde dvaja získali bronzové medaily a dvaja obsadili 5.-8. miesto. Finančnú dotáciu by využili na úhradu prenájmu telocvične ZŠ, nákup bedmintonových košíkov a náklady na súťaže. V roku 2012 im bola odsúhlasená dotácia vo výške: 500 € + 100 € (účelovo viazané na Juraja Vachálka)

Počet členov z MČ Lamač: 19

Dotáciu žiadajú vo výške 1 500 €

Futbalový klub Lamač – finančné prostriedky budú použité na zabezpečenie hernej činnosti klubu, platenie energií MTZ údržba areálu

Počet členov spolu 210 z toho 90% z Lamača

Dotáciu žiadajú vo výške 25 000 €

Curling, o.z. – cieľom projektu je využiť možnosť, ktorú Lamačania majú – vyskúšať si a následne pravidelne hrať netradičný zimný šport aj v lete. Finančné prostriedky budú využité na nákup dresov pre lamačské deti (s nápisom MČ Lamač), financovanie medzinár. curlingových turnajov pre deti (prenájom ľadovej plochy, ceny pre víťazov), tréningy pre deti (prenájom ľadovej plochy). V roku 2012 im bola odsúhlasená dotácia vo výške 500.-€, ktorá im nebola na účet pripísaná z dôvodu nepodpísania zmluvy z ich strany.

Počet členov z MČ Lamač: 11

Dotáciu žiadajú vo výške 3 000 €

Športový klub ARGO - klub športovej gymnastiky, ktorého cieľom zabezpečovanie voľnočasových aktivít pre deti vo veku od 4 rokov. V roku 2012 sa zúčastnili týchto podujatí: Medzinárodného turnaja v Budapešti, Medzinárodného turnaja na Ukrajine, Medzinárodného turnaja v Bratislave .Klubová súťaž Lastovičky II, Medzinárodného turnaja v ČR, Kvalifikácii na M-SR, Majstrovstiev SR, Vianočnej Nitry, Finančné prostriedky chcú využiť na prenájom priestorov, registračný poplatok a iné poplatky v SZMG, úhradu štartovného na súťažiach, nákup športového náčinia, nákup materiálov na gymnastické dresy a športové súpravy. V roku 2012 im bola odsúhlasená dotácia vo výške: 1 000 €

Počet detí z MČ Lamač – 38

Dotáciu žiadajú vo výške 3 000 €

ŠK Goju Kai Karate Bratislava – rozvoj karate v MČ Lamač, zvyšovanie fyzickej a psychickej zdatnosti detí, mládeže a dospelých. Finančné prostriedky využijú na účasť na súťažiach talentovaných detí a mládeže, účasť na medzinárodnom turnaji Slovakia Open, účasť na Majstrovstvách sveta WTKA, účasť na svetovom pohári detí a mládeže WUKF, prevádzkové náklady na telocvičňu /vymaľovanie/ – Borinská, zakúpenie šušťákových súprav pre reprezentantov. V roku 2012 im nebola poskytnutá dotácia.

Počet členov z MČ Lamač: 37

Dotáciu žiadajú vo výške 1 500 €

Domov seniorov Lamač - cieľom ich projektu je vzbudenie záujmu, aktivizovanie klientov v našom zariadení, vyplnenie voľného času, získanie nových poznatkov a vedomostí z rôznych oblastí kultúrneho a spoločenského života. Financie mienia využiť na realizáciu kultúrnych a spoločenských akcií, ktoré poskytujú klientom nielen pasívnu zábavu, ale vytvárajú tiež priestor na ich aktívne zapájanie sa. V roku 2012 im bola odsúhlasená dotácia vo výške: 800 €

Počet klientov z MČ Lamač – 223

Dotáciu žiadajú vo výške 1 000 €

Bratislavský spolok nepočujúcich 1930 – Finančný príspevok žiadajú na Sociálno-rehabilitačný projekt starostlivosti o nepočujúcich občanov v roku 2013- spoločenské, kultúrne, rekreačné a športové aktivity. Poskytujú sociálne, poradenské a tlmočnicke služby pre viac ako tisíc nepočujúcich a sluchovo postihnutých občanov.. V roku 2012 im bola odsúhlasená dotácia vo výške: 100 €

Počet členov z MČ Lamač: 8

Dotáciu žiadajú vo výške 200 €

Klub Venuša pri Lige proti rakovine – Zlepšenie zdravotnej, psychickej a fyzickej kondície žien a nádorovým ochorením prsníka od zistenia ochorenia, počas liečby a pomoc pri návrate do každodenného života. Dotáciu využijú na návštevu divadla a príspevok na autobus na výlet do Banskej Bystrice a okolia Bratislavy. V roku 2012 im bola odsúhlasená dotácia vo výške: 100 €

Počet členov z MČ Lamač: 4

Dotáciu žiadajú vo výške 100 €

DEPAUL Slovensko, n.o. – zabezpečovanie nízkoprahových služieb, ktoré organizácia zabezpečuje v nočľahárni a v útulku pre ľudí bez domova. Služby v zariadeniach Depaul Slovensko využilo za 6 rokov viac než 4.000 ľudí bez domova. Financie chcú využiť na riešenie otázky prenocovania ľudí bez domova v najkritickejšom stave, pomoc vyčleneným občanom pri znovu zaradení sa do spoločnosti, pomoc pri vyriešení otázky prepúšťania ľudí bez domova z hospitalizácie, systematické riešenie neprispôsobivých skupín v hl.meste, zníženie počtu bezdomovcov v BA, podpora verejného zdravia a predchádzanie šírenia infekčných chorôb spojených s rizikovými skupinami osôb. Dotácia bude využitá na zabezpečenie prevádzky Útulku sv.Lujzy de Marillac, Útulku sv.Vincenta de Paul a Nočľahárne sv. Vincenta de Paul.

Počet členov z Lamača :

Dotáciu žiadajú vo výške 500 €

MO JDS Lamač - cieľom je prispieť k zlepšeniu života a pohody členov Jednoty dôchodcov. Finančné prostriedky chcú využiť na ozdravné a rekreačné pobyty, návštevu divadlá, kiná, múzeá, galérie, prednášky, besiedky, zlepšenie klubovej činnosti, vzdelávanie v oblasti počítačovej gramotnosti. V roku 2012 im bola odsúhlasená dotácia vo výške: 600 €

Počet členov z MČ Lamač: 100

Dotáciu žiadajú vo výške 800 €

Zväz vyslúžilých vojakov gen. M.R. Štefánika v Lamači – finančné prostriedky z dotácie chcú využiť na renováciu pamätnej tabule umiestnenej na rohu cintorína, údržba pamätníku pri Lamači, stavenie mája, vianočný stromček, silvestrovský ohňostroj, výrobu 2x dobových uniforiem, činnosť spolku.... V roku 2012 im bola odsúhlasená dotácia vo výške: 1.700 €

Počet členov z MČ Lamač: 44

Dotáciu žiadajú vo výške 2 500 €

MC Obláčik - cieľom je vytvorenie priestoru pre mladé lamačské rodiny s deťmi, najmä ženy na materskej alebo rodičovskej dovolenke a ich deti, kde môžu zaujímavo a plnohodnotne tráviť čas. Akcia : Cesta rozprávkovým lesom je určená pre rodiny s deťmi, kde cieľom je vytvorenie priestoru na vzájomné zoznámenie sa mladých rodín, zúčastnených dobrovoľníkov rôznych generácií a podpora spoločenského života. Podpora akcií organizovaných Obláčikom v priestoroch MC aj vonku. Dotáciu žiadajú použijú na prenájom miestností v ZŠ, telocvične, prevádzkové náklady, Cesta rozprávkovým lesom, (odmeny pre deti, občerstvenie pre dobrovoľníkov, kopírovanie, tlač) podpora akcií organizovaných MC Obláčik. V roku 2012 im bola odsúhlasená dotácia vo výške: 600 €

Počet členov z Lamača : 23

Dotáciu žiadajú vo výške 1 000 €

OZ Vagus – terénna sociálna práca s ľuďmi bez domova - Streetwork – venujú sa znižovaniu rizík u klientov spojených so životom na ulici – poskytovanie tých služieb, ktoré eliminujú alebo znížia riziko zhoršenia a vzniku ochorenia, kolapsu, sociálneho vylúčenia až po úmrtie. Zvyšovaniu kvality života ľudí bez domova, socializácii týchto ľudí... Finančné prostriedky by chceli využiť na: medicínsky materiál, vzdelávanie, supervízia, kancelárske potreby, propagačný materiál. Za posledný rok na území MČ Lamač pracovali so 68 klientmi.

Počet členov z MČ Lamač:

Dotáciu žiadajú vo výške 3 000 €

Občianske združenie Dúha, T.O. Carigo - cieľom je rozvoj pohybu detí a mládeže v Lamači, prostredníctvom učenia a hrania nových netradičných športov počas celoročnej pravidelnej činnosti. Pomoc MČ Lamač pri organizovaní akcií a aktivít pre deti a mládež /MDD, .../ Finančné prostriedky budú využité na:

- úhradu prenájmu priestorov a energií klubovej činnosti,
- úhradu prenájmu a energií telocvične ZŠ Lamač
- aktivity oddielu priamych nákladov víkendových akcií a táborov (ubytovanie, cestovné, strava...)

V roku 2012 im bola odsúhlasená dotácia vo výške: 250 €

Počet členov z MČ Lamač: 22

Dotáciu žiadajú vo výške 400 €

Cultus Slavica – finančné prostriedky by chceli využiť na zorganizovanie podujatia kultúrno-spoločenského podujatia „MDD v Lamači“ -Lamačské kultúrne hry so základmi prvej pomoci, pre širokú verejnosť na školskom dvore v mesiaci jún, zabezpečenie športové náčinia na jednotlivé súťaže, občerstvenie pre účinkujúcich, odmeny pre deti, náklady spojené s organizovaním akcie. V roku 2012 im bola odsúhlasená dotácia vo výške: 1.000 €

Počet členov z MČ Lamač: 19

Dotáciu žiadajú vo výške 2 500 €

OZ BS-13/Stoh - zrekonštruovanie bitky pri Lamači priblíži obdobie 19. storočia v Európe a Bratislave. Pri predstavení odlišnosti výstroje -výzbroje a techniky -taktiky armád, zúčastnených v Prusko-Rakúskej vojne 1866. Vzdanie úcty padlým vojakom obraňujúcich Bratislavu. Finančné prostriedku budú využité na prenájom tribúny, ozvučenie, pušný prach, občerstvenie, hasičov, záchrannú službu, propagačný materiál, historická hudba, a ďalšie náklady spojené s organizovaním akcie. /Výšku dotácie žiadajú na základe možností MČ/.

Počet členov z MČ Lamač:

Dotáciu žiadajú vo výške €

1. Vyjadrenia komisii:

Zoznam žiadostí o poskytnutie dotácií MÚ Lamač za I. polrok 2013

Názov organizácie	žiadosť	KK	KŠŠ	Soc.k.	fin.k.	MR	účel	schválene MZ
9.3.2 Podpora športových klubov a organizácií								
TJ spoje bedm.oddiel	1500		900	300			úhrada prenájmu telocvične ZŠ, nákup košíkov, náki.na súťaže	25 000
Futbalový klub Lamač	25000						zabezpečenie hernej činnosti, platenie energií, MTZ, údržba areálu (z rozpočtu vyčlenených - 20 000.-€)	
Curling, o.z.	3000		500	0			nákup dresov pre lamačské deti (s nápisom MČ Lamač), financovanie medzinár. curlingových turnajov pre deti (prenájom ľadovej plochy, ceny pre víťazov), tréningy pre deti (prenájom ľadovej plochy)	
Športový klub ARGO	3000		1000	1000			prenájom priestorov, registračný poplatok a iné poplatky v SZMG, úhradu štartovného na súťažiach, nákup športového náčinia, nákup materiálov na gymnastické dresy a športové súpravy	
ŠK Goju Kai Karate Bratislava	1500		1000	200			účasť na súťažiach talentovaných detí a mládeže, účasť na medzinárodnom turnaji Slovakia Open, účasť na Majstrovstvách sveta WTKA, účasť na svetovom pohári detí a mládeže WUKF, prevádzkové náklady na telocvičňu /vyšľachovanie/ - Borinská, zakúpenie súťažkových súprav pre reprezentatov	0
Schválené dotácie spolu								
13.7.1 Podpora neštátnych subjektov a subjektov poskytujúcich sociálnu starostlivosť								
Domov seniorov Lamač	1000		500	800			realizáciu kultúrnych a spoločenských akcií	2 000
BS nepočujúcich	200		100	50			Sociálno-rehabilitačný projekt starostlivosti o nepočujúcich občanov v roku 2013- spoločenské, kultúrne, rekreačné a športové aktivity.	
Klub Venuša liga proti rakovine	100		100	25			navštevuje divadla a príspevok na autobus na výlet do Banskej Bystrice a okolia Bratislavy	
DEPAUL Slovensko, n.o	500		0	0			riešenie otázky prenocovania ľudí bez domova v najkritičnejšom stave, pomoc vyčleneným občanom pri znovu zaradení sa do spoločnosti, pomoc pri vyriešení otázky prepušťania ľudí bez domova z hospitalizácie, systematické riešenie neprispôsobivých skupín v hl.meste, zníženie počtu bezdomovcov v BA, podpora verejného zdravia a predchádzanie šírenia infekčných chorôb spojených s rizikovými skupinami osôb. Dotácia bude využitá na zabezpečenie prevádzky Útulku sv. Lužy de Marillac, Útulku sv. Vincenta de Paul a Nociahárne sv. Vincenta de Paul.	
MO JDS Lamač	800		500	600			ozdravné a rekreačné pobyty, návštevu divadla, kiná, múzeá, galérie, prednášky, besiedky, zlepšenie klubovej činnosti, vzdelávanie v oblasti počítačovej gramotnosti.	
Zväz výslužkových vojakov gen MĽR Štefánka	2500		1500	1500			renováciu pamätnej tabule umiestnenej na rohu cintorína údržba pamätníku pri Lamači, stavanie mája vianočný stromček, silvestrovský ohňostroj, výrobu 2x dobových uniforiem, činnosť spolku ...	
MC Obláčik	1000		1000	200			prenájom miestnosti v ZŠ, telocvične, prevádzkové náklady, Cesta rozprávkovým lesom, (odmeny pre deti občerstvenie pre dobrovoľníkov, kopirovanie, tlač) podpora akcií organizovaných MC Obláčik	
OZ Vagus	3000		0	0			medicínsky materiál, vzdelávanie, supervízia, kancelárske potreby, propagačný materiál	0
Schválené dotácie spolu								
10.5.1 Podpora kultúrnych a záujmových združení a organizácií								
Občianske združenie Duha, T.O. Cargo	400		400	100			úhradu prenájmu priestorov a energií klubovej činnosti, úhradu prenájmu a energií telocvične ZŠ Lamač, - aktivity oddielu priamych nákladov víkendových akcií a táborov (ubytovanie, cestovné, strava...)	1 800
Cultus Slavica	2 500		500	500			na zorganizovanie podujatia kultúrno-spoločenského podujatia „MDD v Lamači“ -Lamačské kultúrne hry so základmi prvej pomoci, pre širokú verejnosť na školskom dvore v mesiaci jún, zabezpečenie športové náčinia na jednotlivé súťaže, občerstvenie pre účinkujúcich, odmeny pre deti, náklady spojené s organizovaním akcie	
OZ BS-13/Stoh				300			prenájom tribúny, ozvučenie, pušný prach, občerstvenie, hasičov, záchrannu službu, propagačný materiál, historická hudba, a ďalšie náklady spojené s organizovaním akcie.	0
Schválené dotácie spolu								

Vypracovala: M. Šimončíková

Prenájom priestorov pre kluby a OZ v Lamači v r. 2013

názov organizácie	Počet hod. v týždni	Nájomné Služby		Poznámka
TJ spoje bedm.oddiel BS nepočujúcich	10	1,65 €/h	1,65 €/h	priestory v ZŠ, zmluva uzatvorená do 30.6.2013
Športový klub ARGO Domov seniorov Lamač	13	1,65 €/h	1,65 €/h	priestory v ZŠ, zmluva uzatvorená do 30.6.2013
MC Obláčik - trieda	celoročne		1 €/rok	nebytové priestory v ZŠ - 48,5 m ² - od 01.11.2012
MC Obláčik - trieda	1,5	1,65 €/h	1,65 €/h	priestory v ZŠ, zmluva uzatvorená do 25.3.2013
MC Obláčik - trieda	1	1,65 €/h	1,65 €/h	priestory v ZŠ, zmluva uzatvorená do 20.6.2013
MC Obláčik - telocvičňa	1	1,65 €/h	1,65 €/h	priestory v ZŠ, zmluva uzatvorená do 30.6.2013
MC Obláčik Klub Venuša liga proti rakovine Zväz vyslúžilých vojakov gen. M.R.Štefánika Zväz protifašistických bojovníkov	2	0,-€		SCL
OZ Nádej pre Rozsutec	1	1,65 €/h	1,65 €/h	priestory v ZŠ, zmluva uzatvorená do 30.6.2013
OZ Nádej pre Rozsutec	2 h/ročne	0,-€		kino Lamač - Vianočný koncert
MO JDS Lamač - 47 m ²	celoročne		1 €/rok	Heyrovského 2 - Doba neurčitá
MO JDS Lamač	1,5	0,- €		SCL
MO JDS Lamač Curling, o.z.	3h / mes.	0,- €		SCL/kino Lamač - 1x do mesiaca- prednáška, posedenie
OZ Tancujúce Slnéčnice - piatok	1,5	1,65 €/h	8,97 €/h	spoločenské tance, priestory v ZŠ, zmluva uzatvorená od 8.2.2013 do 19.4.2013
OZ Tancujúce Slnéčnice-štvrtok	1,5	1,65 €/h	1,65 €/h	tanečný krúžok, priestory v ZŠ, zmluva uzatvorená 26.9.2012 - 30.6.2013
SČK územný spolok Bratislava-mesto				
OZ Dúha, T.O.Carigo-trieda	celoročne	1 €/rok		priestory v ZŠ, zmluva uzatvorená neurčito
Futbalový klub Lamač Cultus Slavica	2,5	15 €/ hod.		telocvičňa Borinská

Vypracovala: M. Šimončíčová

Oboznámenie s projektom: Bitka pri Lamači (rok 1866)

Organizátor podujatia: O.z. BS-13/Stoh

Vážený partneri.

Dovoľujeme si Vás v mene občianskeho združenia BS-13/Stoh osloviť na vzájomnú spoluprácu pri projekte „Bitka pri Lamači (rok 1866)“. Bližšie informácie o projekte prikladáme v prílohe. Usporiadanie uvedeného kultúrneho podujatia s vyžaduje značné finančné prostriedky, ktoré nie je možné zabezpečiť iba v rámci nášho občianskeho združenia BS-13/Stoh.

Obraciame sa preto na Vás s prosbou o finančný príspevok. Na základe priloženého finančného rozpočtu je možné vidieť, že ide o neziskovú akciu pre organizátora O.z. BS-13/Stoh a nie je možné tieto prostriedky zabezpečiť inak, iba sponzorskými príspevkami. Budeme vďační za každý sponzorský príspevok, ktorý budete môcť na zabezpečenie tohto podujatia poskytnúť.

Plánovaná spolupráca a odborný dozor:

- Kancelária prezidenta
- Vojenský historický ústav
- Úrad vlády SR
- VÚC
- Ministerstvo vnútra SR
- Klub generálov SR
- Ministerstvo dopravy SR
- Ministerstvo školstva SR
- Primátor a poslanci mestského zastupiteľstva
- Starostovia a poslanci mestských častí Bratislava
- Ďalší sponzori

Benefity pre sponzorov, spolupracovníkov a odborný dozor

Pred samotným zahájením kultúrneho podujatia „Bitka pri Lamači (rok 1866)“ sa slávnostne prečítavajú sponzori a spoluorganizátori. Následne bude prehliadka čestnej stráže prezidenta SR a čestná jednotka colnej správy.

Hlavné predstavenie bude trvať približne 2.5 hodiny a bude sa skladať s troch častí:

1. **Vojenská časť**- spočíva v stretnutí vojsk oboch armád na bojovom poli. Všetkým účinkujúcim vojakom v rekonštrukcii „Bitka pri Lamači (rok 1866)“ budú udelené pamätné medaile.
2. **Civilná** – súvisí s návštevníkmi a s hosťami na VIP tribúne, odkiaľ budú nerušene sledovať priebeh podujatia. Po skončení budú všetci prispievatelia ocenení a obdarovaní plakietou za pomoc pri zrealizovaní tohto podujatia. Plakety sú

ručnou prácou z kovu mosadz, vysokolešteného a pozláteného, osadené do kaziet, s potlačou danej akcie. Ku každej plakete je vystavený certifikát pravosti na ručnom papieri. Po slávnostnom odovzdaní plaket, bude nasledovať raut za zvukov dobovej hudby, z obdobia 1866 v dobových kostýmoch.

- 3. Slávnostná salva padlých na počesť padlých vojakov pri pamätníku na Kamzíku. (Nedeľa)**

**PRUSKO-RAKÚSKO-TALIANSKA VOJNA
ROKU 1866
(Rekonštrukcia bojov 2013)**

Ideový zámer – zhrnutie

Zrekonštruovanie bitky pri Lamači priblíži obdobie 19. storočia v Európe a Bratislave. Pri predstavení odlišnosti výstroje -výzbroje a techniky -taktiky armád. zúčastnených v Prusko-Rakúskej vojne 1866. Vzdanie úcty padlým vojakom obraňujúcich Bratislavu

Cieľ projektu:

- 1.Podpora cestovného ruchu a regionálneho rozvoja na Slovensku
- 2.Poukázanie na sociálne korene zjednotenej Európy
- 3.Význam a dôležitosť kultúrneho dedičstva, ktoré napomáha hospodárskemu rastu krajiny
- 4.Priblížiť širokej verejnosti dobovú módu a výstroj ,vyzbroj
- 5.Ukážka nezmyselnosti vojnových konfliktov ako takých

Program

Piatok: od 15:00-24:00 príchod, registrácia jednotiek a účastníkov bitky stavba tábora

Sobota:

8:00 výdaj proviantu a čierneho pušného prachu

8:30- porada veliteľov

10:00 ukážka života, výcviku jednotiek vo vojenskom tábore

13:00 dobová hudba

14:00 hlavný program

Nedeľa:

10:00 Uctenie si pamiatky hrdinov na pamätníku na Kamzíku so slávnostnou salvou

14:00 Zrušenie tábora oboch armád

PRUSKO-RAKÚSKO-TALIANSKA VOJNA ROKU 1866

Prvý plán pre eventualitu vojny s Pruskom, ktorý rátal aj s nutnosťou vojenského zásahu proti Talianom, bol vypracovaný na jeseň 1865 a odporúčal nasadenie šiestich armádnych zborov v priestore od Olomouca po severné Čechy. Plán predpokladal rýchly úspech na južnom fronte a presun časti síl z Talianska na severné bojisko. Druhá alternatíva, ktorá bola na koniec prijatá, vychádzala z defenzívneho poňatia vojny. Zakladala sa na predpoklade pruského útoku zo Sliezska smerom na Viedeň pruský postup pozdĺž Labe považovala iba za málo pravdepodobný. Aj autori tohto plánu vychádzali z tzv. stratégie vnútornej línie, teda rýchleho víťazstva v Taliansku a potom sústredenia všetkých síl proti Prusku. Hlavný stan rakúskej armády mal byť v Olomouci, kde sa od konca mája zdržiaval aj vrchný veliteľ Severnej armády, poľný zbrojmajster Ľudovít Benedek. Benedek dovedty nevelil takej veľkej armáde, a aj keď sa energicky ujal organizovania, menovaním nebol nadšený a zrejme mal pochybnosti aj o víťazstve. Sústreďovanie severného zoskupenia v okolí Olomouca však postupovalo pomaly a bolo ukončené až v čase, keď Prusi získali strategickú výhodu obsadením Saska, Hanoverska a Hesenska a využitím ich železníc na nástup proti Rakúsku.

Z desiatich mobilizovaných rakúskych armádnych zborov bolo na severnom fronte nasadených sedem. Tri armádne zbory, dislokované už pred vojnovým konfliktom v Taliansku a doplnené na vojnové stavy, boli nasadené na južnom fronte. Každý zo zborov pod Benedekovým velením mal 4 brigády po dvoch peších plukoch a príslušné delostrelecké útvary formované do delostreleckých brigád po 7 batérií. Na podporu pechoty boli vyčlenené samostatné jazdecké divízie a tri záložné ťažké jazdecké divízie. Rakúske velenie takto sústredilo na severnom fronte okolo 238 000 mužov, ku ktorým treba pripočítať aj 23 000 mužov saského vojska.

Pruské ozbrojené sily boli rozdelené do troch samostatne odporujúcich armád, ktoré sa mali podľa Moltkeho plánu spojiť až v Čechách pri Jičine, kde by vybojovali rozhodujúcu bitku. Pre ústup rakúskych vojsk však k tomu nedošlo. Druhá armáda pod velením korunného princa Fridricha Viliama v sile 115 000 mužov mala viesť hlavný úder zo Sliezska cez Trutnov a Náchod k Jičínu, kde sa mala spojiť s prvou armádou princa Fridricha Karola, ktorá mala 93 000 mužov a do severných Čiech postupovala z Lužice cez priesmyky medzi Žitavou a Frýdlantom. Novosformovaná tretia, tzv. Labská armáda v sile 46 000 mužov, ktorá prinútila saské vojská na ústup do Čiech, prekročila hranice pod velením generála Herwartha Bittenfelda pri Rumburku a mala viesť pomocný úder severne pozdĺž toku Labe. Pruské poľné armády spolu s pešími brigádami, ktoré chránili sliezsko-moravské hranice, mali okolo 263 000 mužov.

Pruský nástup nebol síce bez rizík, lebo dával Benedekovi šancu rýchlym sústredením častí svojich síl rozdrviť osve Prvú a Druhú pruskú armádu. Moltke však správne odhadol, že rakúske velenie nebude riskovať rozhodujúcu bitku skôr, než sústredí väčšinu svojich síl. Navyše Benedek nebol ani dostatočne informovaný o pruskom nástupe, a tak ofenzívny pruský postup vopred limitoval alternatívne možnosti rakúskych zámerov, ktoré sa sústredili na presun hlavných síl do severovýchodných Čiech zhruba na čiare Josefov-Miletín-Florice, kde mal byť postup protivníka zastavený. Presun vojska sa však zdržiaval a sústredenie sa skončilo až 28 júna. Rakúšania sa nepokúsili sťažiť postup Prusov pri prechode cez priesmyky v pohraničí a na presun vojenských jednotiek

v dostatočnej miere nevyužili železničné spoje. Pruské vojská mohli takto s menšími korekciami postupovať podľa pôvodného plánu - vpadnúť do Čiech v štyroch zoskupeniach. To znamenalo, že vojská najsilnejšej Druhej armády sa rozdelili a vpadli do severných Čiech v dvoch prúdoch cez Trutnov a cez Kladniansko a Náchod.

Benedek sa pôvodne rozhodol so svojimi zbormi obrátiť proti jizerskému zoskupeniu pruských vojsk, čím chcel podporiť aj slabšie saské sily, zabezpečujúce ľavé krídlo rakúskych vojsk. Situácia sa však vyvinula inak. Dňa 26. júna Prusi obsadili Turnov a v nasledujúci deň došlo k prvým väčším bojom na Jizere, v priestore Mníchovo Hradište - Turnov, najmä Pri Podolí. Pomer strát 1:5 v prospech Prusov bol alarmujúci a nezostal výnimkou. Mníchovo Hradištie, kde došlo k ďalším bojovým stretnutiam, držali Rakúšania iba do 28. júna, keď podľa pôvodných plánov hlavného velenia ustúpili k Jičínu. Neskoro popoludní sa rozpútal urputný boj pri Jičíne, kde rakúsko-saské vojská odrazili pruský útok po obdržaní rozkazu hlavného velenia, ktoré zmenilo pôvodné dispozície a obranu severnej armády presunulo do obranných postavení na západ od Hradca Králové, sa však rakúsko-saské vojská, odrážajúc obnovené útoky Prusov, dali na ústup. Pruská armáda v týchto bojoch stratila 1556 mužov, rakúska 4898 mužov. Prvá a Labská pruská armáda tým dosiahli predpokladaný cieľ sústredenia.

Vo východnej časti frontu po správe o prekročení pohraničných priechodov pri Náchode 2. pruskou armádou rakúske velenie vyčlenilo proti nej X. a VI. Armádny zbor. 27. júna V. pruský armádny zbor obsadil vysočinu pri Vysokove neďaleko Náchoda. Pokus Rammingovho zboru získať splniť túto vysočinu znamenal stratu celej jednej pešej brigády a ani nasadenie jazdeckva nevedlo k cieľu. Rakúšania sa po všetkých stratách, ktoré predstavovali 5719 mužov, z toho 3375 padlých, stiahli k Českej Skalici. Pomer strát opäť výrazný 5: 1 v prospech prusov.

V deň bitky pri Vysokove sa odohral úporný boj aj pri Trutnove, kde X. armádny zbor opäť za cenu veľkých strát, ktoré si vyžiadali 4784 mužov, z toho 3807 mŕtvych, odrazil útok I. pruského zboru. Avšak v nasledujúci deň v tomto priestore narýchlo vybudovanú obranu prerazil čerstvý pruský gardový bor. Ten v bojoch stratil niečo vyše 700 mužov, rakúsky X zbor ďalších 3 800 mužov.

Dňa 28. júna došlo k ťažkým bojom pri Českej Skalici, kde VIII. Zbor pod velením arcivojvodu Leopolda, napriek rozkazu ustúpiť, sa snažil zastaviť nápor pruského Steinmetzovho zboru. Pruské delostrelectvo a strelba pechoty tu spôsobili Rakúšanom mimoriadne veľké straty. Pomer prusko- rakúskych strát bol 4:1. V tom istom čase Bablenzov X. zbor utrpel zdrvujúcu porážku od pruského gardového zboru, pretože Benedek bez toho, že by to oznámil veliteľovi X. zboru odvolal IV. Armádny zbor Júliusa Festeticsa, ktorý mal X. zbor podporiť. Týmito víťazstvami si Druhá pruská armáda zabezpečila nástupový priestor v Čechách.

Po porážke pri Jičíne a Českej Skalici cisárskych stihli krátko po sebe ešte dve menšie porážky pri Svinišťanoch a pri Dvore Králové. Rakúske vojská do tých čias stratili viac neč 30 000 mužov a takmer 1000 dôstojníkov, pričom stále ešte nedošlo k rozhodujúcej bitke.

Benedek si plne uvedomil kritickú situáciu. Prišiel celkom o možnosť zaútočiť na jedno z pruských zoskupení, pretože druhé by sa mu dostalo do tyla. Nariadil ústup k Hradcu Králové a zároveň poslal telegram cisárovi, v ktorom naliehavo odporúčal uzavrieť mier. František Jozef I. takýto krok odmietol. Žiadal usporiadaný stup, ale otázka položená v závere jeho telegramu, či už bola bitka, mala nádych psychického

nátlaku. Benedek najskôr zvažoval ústup až k Olomoucu, ale na značil aj možnosť útočného postupu. Nakoniec sa z doteraz neobjasnených príčin rozhodol pre bitku pri Hradci Králové.

Habsburské vojská zaujali postavenie na výšinách medzi Sadovou a pevnosťou Hradec Králové tak, že riečka Bystřice a okolitý močaristý terén tvorili prednú obrannú líniu. Vyvýšeniny v tomto priestore tvorili vhodné prirodzené postavenie pre rakúske delostrelectvo. Delostrelecké batérie rozmiestnil Benendek Terasovite tak, aby sa mohli navzájom podporovať. Nemal však už dostatok času na to, aby dokončil aj opevňovacie práce pre pechotu, a tak boli vykopané zákopy iba pri Chlume, ktorý mal kľúčovú pozíciu a kde sústredil 134 diel a 44 000 pešiakov a jazdcov. Na vyvýšeninách na sever od hlavnej cesty, ktorá pretínala bojisko zaujal postavenie 3. zbor, naľavo od neho X. zbor a v priestore na juh od Střezetice boli rozložené Sasi. Zálohu pre ľavé krídlo tvorili jednotky VIII. Zboru. Na pravom krídle zaujali obranu II. A IV. Armádny zbor. Bočné zaistenie malo zabezpečiť jazdeckvo. Za touto obrannou líniou sústredil I. a VI. Armádny zbor, 5 divíziu Vi. Zboru, tri divízie jazdeckva a delostreleckú zálohu. Benedekova armáda tu mala k dispozícii okolo 191 000 mužova pechoty, 24 000 jazdcov a 770 diel. Táto polkruhová obranná línia sa tiahla v dĺžke 10 km.

Prusi začali útok dvoma armádami. Prvá pruská armáda útočila na stred rakúskej obrany a Labská armáda na ľavé krídlo Rakúšanov. Až do poludnia prebiehali delostrelecké súboje a najmä 160 diel rozmiestnených medzi Chlumom a Třesovicami úspešne bránilo nástupu pruskej pechoty. K zvlášť tvrdým a krvavým bojom došlo v lesoch pred sadovou v tzv. Svíbskom lese. Odtiaľ pechota IV. A II. Zboru na krátky čas vytlačila Prusov. V centre obrany rakúskej delostrelectvo zastavilo pruský postup a pruský kráľ dokonca začal uvažovať o ústupe. Moltke si však bol istý, že Druhá armáda dorazí na bojisko včas a útokom na slabšie pravé krídlo Rakúšanov rozhodne bitku. Nemýlil sa. Už napoludnie nadviazala I. gardová divízia, postupujúca na čele druhej armády, bojový dotyk pri Hořinevši a do bojov sa postupne zapojili aj ďalšie divízie tejto armády. Útok Druhej armády pomohol aj ďalším pruským silám. Na pravom krídle Labská armáda prelomila obranu rakúskeho ľavého krídla a postupovala k centru. Rozhodujúci úder však zasadila Druhá pruská armáda, ktorej sa podarilo obsadiť strategicky dôležité postavenia pri Chlume a Rozběřiciach. Získaním týchto postavení Prusi vrazili klin do centra rakúskej obrany. Pokusy o znovuzískanie Chlumu stroskotali. Poobede o pol štvrtej sa už Prusi stali pánmi situácie a rakúske jednotky sa pod sústredenou paľbou pruských diel dali na celkový ústup. Nepomohli ani samovražedné rakúske bodákové protiútoky. Prvá jazdecká záloha po nasadení narazila na obetavé ataky rakúskeho jazdeckva, ktoré bolo v tom čase jedným z najlepších v Európe. Pri Střezeticiach sa rozvinula posledná veľká jazdecká bitka storočia. Rakúske jazdeckvo ustúpilo k Pardubiciam až pod ničivou paľbou pruských diel. Rakúske delostrelectvo sa hrdinsky bránilo a do posledných chvíľ zotrvalo na svojich postaveniach. Obetavosť jazdeckva a delostrelectva zabránili úplnej panike, ešte väčším stratám a umožnili pechote dostať sa z hroziaceho obkľúčenia.

Bitka pri Hradci Králové bola po bitke pri Lipsku v roku 1813 najväčším bojovým stretnutím 19. storočia. Pri Hradci Králové sa na oboch stranách stretlo 430 000 vojakov. Straty, najmä na rakúskej strane boli obrovské, predstavovali 42 812 mužov, z toho 22 523 mŕtvych a ranených. Sasi stratili 1501 mužov a Prusi 9172 mužov. Kým

celkové pruské straty činili 4,2% stavu vojsk, rakúske až 20,6%. Samotní Prusi sa o rozsahu svojho víťazstva presvedčili až o niekoľko dní. Rozporuplné správy ich nútili k opatrnosti, a tak rakúske vojská prenasledovali. Svoju úlohu však zohrala aj únava vojsk.

Po porážke pri Hradci Králové Benedekova armáda ustupovala k Olomoucu, odtiaľ na základe rozkazu z Viedne sa urýchlene mal presunúť k hlavnému mestu monarchie. Podľa rakúskych operačných plánov sa pri Dunaji, kde sa konali horúčkavité obranné práce, mali zjednotiť ustupujúce sily západného frontu a časť víťazných zborov z talianskeho bojiska. Hlavné velenie prevzal arcivojvoda Albrecht. Ústupovú cestu po oboch stranách rieky Moravy však Prusi preťali, a tak bol 15. júla vypracovaný nový pokyn na upravený presun jednotlivých zborov Severnej armády. Mali prekročiť Karpaty a v priestore medzi Várskym priesmykom a Myjavou a odtiaľ pokračovať k Dunaju. V troch prúdoch, oblúkom cez Malé Karpaty, popri povodí Váhu a cez Trnavu ustupovali potom porazené sily západného frontu k sústreďovaciemu táboru. Dochádzalo aj väčším a menším potyčkám s predsunutými, prevažne pruskými jazdeckými oddielmi, ale v tom čase už rozhodujúce slovo dostávali diplomati. Bismarck, ktorý sa nechcel urobiť z habsburskej monarchie nezmieriteľného protivníka a bral zreteľ na postoje ďalších veľmocí, presadil, že pruský kráľ pristúpil na mierové rokovanie, ktoré 23. júla začali v Mikulove.

K poslednému významnejšiemu bojovému stretnutiu prusko-rakúskej vojny došlo na území Slovenska pri Lamači. Zvláštnosťou tejto bitky bolo že sa odohrala v predvečer mierových rokovaní v Mikulove, 22. júla 1866, teda v deň, keď na pravé poludnie vstúpil do platnosti pokoj zbraní.

Už 18. júla sa pruské jednotky postupujúce po oboch brehoch Moravy priblížili k Viedni. Predvoj ľavého krídla smeroval k Bratislave 19. júla Prusi obsadili Moravský Ján a Malacky a o dva dni aj Stupavu. Išlo o jednotky Prvej pruskej armády, na čele ktorej postupoval zbor Eduarda von Franseckyho, ktorý sa vyznamenal pri Hradci Králové rozhodnými útokmi na pravé krídlo rakúskej obrany. Aj keď postup Prusov už v tomto čase, vzhľadom na úvahy o prímerí, nebol mimoriadne dôrazný, vyskytli sa obavy, že by mohli dobyť Bratislavu, ktorá mala dôležitý strategický význam z hľadiska nástupu na Viedeň. Zrejme nároky strategickéhó povahy, možnosť vyvíjať väčší tlak na protivníka pri rokovanom stole v Mikulove a v neposlednom rade osobné ambície veliteľa pruského zboru viedli k tomu, že sa odohrala bitka, ktorá na danom vojnovom stave nič nezmenila. Priebeh bitky na Slovenskom území:

19. júla 1866

Prieskumné hliadky pruska sa objavili v Malackách

21. júla 1866

Pruské jednotky obsadili mesto Stupava. V tomto momente je už jasné, že čoskoro nastane mier. Pruský generál Eduard von Fransecky dostáva priamy rozkaz bezodkladne dobiť Bratislavu. Ale to nebolo jednoduché pretože cesta na Bratislavu prechádza prielomom Malých Karpát. Vstup do Bratislavy je krytý s dvoch strán vysokými kopcami čo dáva strategickú výhodu brániacej sa Bratislave i Rakúskemu vojsku ktorému velil arciknieža Albrecht. Gróf Thun už 18. júla umiestnil jednu brigádu v ktorej velil plukovník Mondela.

Plukovník Mondelo umiestnil brigádu nasledovne
Pravé krídlo sa oprelo nad Františkov Dvor (Hrubý Pleš) odtiaľ sa rozprestierali jednotky rakušanov až po polia Leskáre (smer západ) a k železničnému násypu ktorý chránil veľkú časť Mondelovej brigády.

Ľavé krídlo sa oprelo východné a severovýchodné svahy Devínskej Kobyly.

Delostrelectvo Rakúska bolo umiestnené v Lamači a Dúbravke odkiaľ malo na dostrel cestu Bratislava-Stupava. Pôvodná brigáda bola doplnená o 9. rakúsky horský pluk 22. júla 1866

Začiatok útoku na Lamač. Časť vojsk pod vedením generálmajora Boseho zatiaľ pochoduje horskými chodníkmi na Kamzík s cieľom obísť Rakúsku obranu a dobiť Bratislavu.

O 6:30 bolo počuť prvý výstrel rakúskeho dela proti pruskému vojsku. Prusi boli delostrelectvom odrazený. Okolo

8:00 generál Eduard von Fransezky dostáva správu o prijatí prímeria s platnosťou od 12:00 22. júla 1866, čo bolo za necelých 5 hodín. Bojovať sa neprestalo. Generál Bose si zaumienil, že bude večerať v Bratislave. Generál Eduard von Fransezky nasadil do boja väčší počet delostrelectva, čím vznikli požiare v Lamači, ale vo väčšej miere v Dúbravke. Ale i keď boli prusi vo väčšej početnej výhode, nepomohlo to, útok bol odrazený. Aj pre veľký úspech boja pri Lamači (vtedy Blumenau) záviselo všetko od výsledku bočného manévru brigády generála Boseho, ktorého postup spomaľoval ťažký terén po ceste na Kamzík. Kam sa dostal až o 12:00, keď vstúpilo do platnosti prímerie. Posledný boj sa odohral pri známom hostinci Slamená búda. Tu pruský útok zastavili biele zástavy a zvony znamenajúc prímerie. Prusi do Bratislavy nevstúpili. V tejto zbytočnej bitke padlo zhruba 600 Rakúšanov a asi 100 prusov. Padlých pochovali zväčša na Lamačskom cintoríne. 23 v spoločnom hrobe na Kamzíku, povyššie Slamenej búdy 6, vyskytujú sa aj hroby jednotlivcov na miestach kde ich stihla smrť.

Okrem hrobov sa zachovali aj pamätníky:

Náhrobný kameň na Kamzíku

Pomník 10 c.k. pluku presťahovaný na Vrančovičovú ulicu s polí medzi Dúbravkou a Lamačom a cestou do Devínskej novej Vsi

Počas bojov sa Bratislavčania prizerali s okolitých kopcov po vyhlásení prímeria sa išli pozrieť aj s deťmi do tábora prusov a ukazovali im ako varili obed a najmä obdivovali zbrane takzvané „ihlovky“ ktoré spôsobili Rakušanom nemalé problémy.

Bitka pri Lamači nepatrila medzi veľké zrážky prusko-rakúskej vojny, bola však najväčším ozbrojeným stretnutím tejto vojny na území Slovenska. Prusi v nej opäť použili Moltkem presadzovanú taktiku troch útočných kolón a obchvatu. Ich dokonalejšie pechotné pušky spôsobili Rakušanom, najmä pri obrane Kamzíka, vysoké straty. Ako dobrý terč poslúžili pruským ostreľovačom biele uniformy rakúskych vojakov. Bitkou pri Lamači skončili vojenské akcie prusko-rakúskej vojny.

Neúspechy Severnej armády zďaleka nemohli byť vyvážené víťazstvami rakúskych zbraní na južnom fronte. Od začiatku sa toto bojisko považovalo za vedľajšie. Dynastii však záležalo na zachovaní vojenskej prestíže v Taliansku napriek tomu, že o strate Benátska nebolo pochýb pretože ho Rakúsko v tajnom rokovaní prisľúbilo

Francúzsku za jeho vojenskú neutralitu. Vojenská iniciatíva Rakúšanov bola zosilnená aj snahou zachovať v rámci monarchie aspoň južné Tírolsko a Prímorie.

Arcivojvoda Albrecht a náčelník jeho generálneho štábu generál Franz John boli prívržencami ofenzívneho spôsobu vedenia vojny a na rozdiel od Benedeka, opierajúc sa o silný pevnostný štvorcový bojový útvar.

Použitá literatúra a zdroje informácií:

- 1.V.Dangl, V. Segeš, Vojenské dejiny Slovenska Diel 3
2. Evidenčný list pamätihodností mesta Bratislavy BA - VI. – B.5
- 3.Vyčislík,A.: Vojenské pamiatky Bratislavy (BA 1974)
- 4.Kol. Dejiny Bratislavy (BA 1978)
- 5.Dangl, V.: Bitky a bojiská (BA 1984)
- 6.<http://bratislava.sme.sk/c/3412451/stovky-mrtvych-na-kamziku.html>
- 7.<http://www.lamac.sk/bitka-pri-lamací-22-jula-1866.phtml?id3=44523>
- 8.<http://www.obnova.sk/modules.php?name=Forums&file=viewtopic&t=14335&start=0>

Popis	
Tribúna 10m	1592
Pršiplášte	0.65
Zvuk	250
Pušný prach	
Slama pre kone	
Gastro	170
200 ks ludi	
Bojová jednotka jazda, pechota, delá	67000
Hasiči	100
Sanitka/2h	340
Historická hudba Cisársko kráľovská	500
Čierny pušný prach	2760
Medaile a diplomy pre účastníkov a sponzorov	2200
Zábrany 1bm	3 €
Wc toy toy	450
Žlaby na vodu pre kone 2ks	200
Umývanie pre ľudí 2ks	200
Náves voda	500
Slama pre kone a účinkujúcich	250
Drevo na oheň pre armádu	360
Prenájom telocvične v prípade zlého počasia	100
4000 tlač leták	330
Pršiplášte 0,69 € 100 ks	69
Lano 1 km	120

Spolu cca.

77494,65